

De Minister van Economische Zaken en Klimaat
p/a Directoraat-Generaal Klimaat en Energie
Directie Warmte en Ondergrond
Postbus 20.401
2500 EK 's Gravenhage

Uw brief van: 8 januari 2021
Uw kenmerk: DGKE-WO/21005893

Ons adres: Postbus 13
9290 AA Kollum
Ons telefoonnr: (0519) 29 88 88
Ons whatsapp nr: (06) 120 830 46
Ons e-mailadres: info@noardeast-fryslan.nl
Ons kenmerk: Z296230-2020

Website: www.noardeast-fryslan.nl

Behandeld door: [REDACTED]
Bijlage(n): 1

Datum: 6 februari 2021
Datum verzending:

Onderwerp: Winningsplan Ezumazijl

VERZONDEN 19 FEB 2021

Geachte heer Van 't Wout,

Op 13 januari 2021 hebben wij uw brief ontvangen, waarbij de gelegenheid wordt geboden om advies te geven over het verzoek van mijnbouwmaatschappij NAM om een zogeheten Instemmingsbesluit uwerzijds voor het geactualiseerde 'Winningsplan Ezumazijl'.

Van die gelegenheid maken wij gebruik en onze opmerkingen en ons advies treft u onderstaand dan ook aan, waarbij de navolgende indeling wordt aangehouden:

- Algemeen;
- Winningsplan;
- Slotoverwegingen en Advies.

Algemeen.

Hoewel we ons bevinden in een tijdperk van geleidelijke energietransitie naar duurzame vormen van energieopwekking, laat het zich aanzien dat het gebruik van aardgas nog een tijdlang onderdeel zal vormen van de energiemix om te voorzien in ons nationale energieverbruik. Daarbij spelen grote onderwerpen als klimaatscenario's, de noodzaak tot afbouw van het Slochterenveld in de provincie Groningen en de mate van wenselijkheid van import van buitenlands aardgas een belangrijke rol.

Die constatering neemt echter niet weg dat er aanhoudend, en in toenemende mate, zorgen zijn over de wijze waarop gaswinning vorm krijgt door een verder accent te leggen op de benutting van de zogeheten 'kleine gasvelden', niet in de laatste plaats in Friesland. Nu die ontwikkeling opnieuw de gemeente Noardeast-Fryslân gaat raken in de vorm van het geactualiseerde Winningsplan Ezumazijl willen we ons daar dan ook over uitspreken. Iets wat wij ten principale ook al hebben gedaan door het (mede) onderschrijven van het zogeheten Manifest Friese overheden over gas- en zoutwinning. Dat document is in het voorjaar van 2016 door een delegatie van Friese bestuurders aangeboden aan de Tweede Kamer. Wij hebben het Manifest als bijlage bij dit advies gevoegd, en vragen u om daar goede nota van te nemen. De uiteindelijke beslissingsbevoegdheid over de gaswinning berust evenwel bij u, door de u toegekende macht tot verlening van een Instemmingsbesluit op een (wijziging of actualisering van een) Winningsplan. Voorafgaand daaraan willen wij bij u de lokale zorgen hieromtrent in beeld brengen. Zulks ligt in lijn met de uitspraak van uw voorganger, de heer Wiebes, dat juist bij projecten van (inter-)nationaal belang dat lokale belang een zichtbaar en herkenbaar onderdeel van de afweging moet zijn.

Winningsplan.

⊙ termijn

In het Winningsplan wordt het doel ervan omschreven als het verlengen van de productieduur van het centrale deel van het gasvoorkomen Ezumazijl en wel tot maximaal 2031. Op zich is dat een termijn die enigszins recht lijkt te doen aan het gegeven dat we ons in een periode van energietransitie bevinden en we via klimaatafspraken wensen te komen tot afbouw van fossiele brandstoffen. Gerekend vanaf de oorspronkelijk opzet in het Winningsplan Anjum, waarin winning uit het gasvoorkomen Ezumazijl in 2017 beëindigd zou worden, is het echter wel een stap in de verkeerde richting.

⊖ **bodemdaling en bodemtrilling**

De uiteindelijke bodemdaling (P10-methode) wordt geprognostiseerd op minder dan 2 cm op het diepste punt. De kans op bodemtrilling wordt dusdanig laag ingeschat dat het in de toepasselijke systematiek valt te categoriseren als vallende in de laagste risicocategorie, categorie 1.

Ondanks de inschattingen dat het hier om bescheiden gevolgen zou gaan, is hiervan echter ook te stellen dat het niet uit te sluiten valt dat zich op beide onderdelen negatieve gevolgen kunnen voordoen. In een dergelijk geval raakt het aan het veiligheidsgevoel van onze inwoners en de leefbaarheid van ons grondgebied. Dat baart ons aanhoudend zorgen. Daar komt dan nog eens bij dat uw technische adviseurs het onderling niet eens zijn over de mate van bodemdaling in deze zaak. Dat laat zien dat ingrepen in de diepe ondergrond onzekerheden met zich meebrengen. Wij willen niet dat onze inwoners en bedrijven met de eventuele gevolgen daarvan belast worden.

In dit geval is hier ook nog eens een beschermd en kwetsbaar natuurgebied bij betrokken, het Lauwersmeer. Vanwege de grote natuurwaarden heeft dit gebied tevens een belangrijke recreatieve functie. Ten behoeve van de instandhouding daarvan moet er strikt toegezien worden op de ontwikkeling van de betreffende water- en natuursystemen.

⊖ **schadeverhaal en communicatie**

Wij achten het hoe dan ook van groot belang dat vooraf duidelijk geregeld wordt dat eventuele schadeclaims vlot en adequaat worden afgehandeld. En dat over de afhandeling van eventuele schade voortdurend duidelijk gecommuniceerd wordt zodat getroffen personen maximaal worden ontzorgd.

Het schadeproces gaat vooralsnog uit van een duidelijk en direct causaal verband in de relatie tussen gaswinning en schade. Dit terwijl uit praktijkvoorbeelden in bijvoorbeeld de provincie Groningen blijkt dat de werkelijkheid veel gecompliceerder kan zijn.

Van de zijde van de mijnbouwmaatschappij verwachten wij een hoge mate van communicatie over de procedure, de techniek, de mogelijke gevolgen van deze gaswinning, het schadeverhaal en de overige relevante zaken. Ook in deze tijd met Corona-maatregelen moet zij wegen zoeken om lopende deze procedure onze inwoners en overige rechthebbenden in onze gemeente van de juiste informatie te voorzien. Wij hechten dan ook zeer aan een correct communicatietraject.

Slotoverwegingen en Advies.

Met het oog op de belangen van onze burgers en bedrijven hebben wij zorgen over één en ander en staan wij kritisch tegenover de voorgenomen gaswinning. Die zorgen richten zich vooral op de bodemdaling en -trilling, en de mogelijke gevolgen die dit kan hebben voor de woon- en leefomgeving, met name op het gebied van de risico's, de overlast en de mate van afdoende maatregelen.

Mijnbouwactiviteiten brengen met zich mee dat er in zekere mate specifieke regionale en/of lokale belasting is. Opgetreden schade wordt in beginsel achteraf vergoed, maar inwoners/bedrijven ervaren extra ongemak en een negatieve invloed op hun woon-/werkomgeving waar ze niet om hebben gevraagd en waar tot dusverre niets dan wel zeer weinig tegenover staat. De balans tussen lusten en lasten van gaswinning wordt als onevenwichtig ervaren; hier zou zeker verandering in moeten worden gebracht! Behoud en versterking van de leefbaarheid en vitaliteit van dit deel van ons grondgebied moet een plaats krijgen in de beoordeling van dit proces.

Aan u en uw ministerie om nut en noodzaak in een besluit tot vergunningverlening voor nieuwe – maar ook zoals in dit geval verlengde - gaswinning adequaat te onderbouwen vanuit landelijke belangen en beleidskaders. Nu wij inmiddels geraakt zijn in het tijdvak van energietransitie gaan wij er in dezen dan ook zonder meer vanuit dat u de doelstellingen uit het klimaatakkoord van Parijs ook nadrukkelijk in uw overwegingen betreft.

In reactie op uw verzoek, en daarbij eerst en vooral gelet op het standpunt dat wij tegen gaswinning zijn, komen wij hierbij dan ook tot het advies om geen Instemmingsbesluit af te geven voor het 'Winningplan Ezumazijl'.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Noardeast-Fryslân,

H.J.C.M. Verbunt, MBA
Secretaris

Mr. J.G. Kramer
Burgemeester